

Uniwersytet
Wrocławski

Wydział Filologiczny
Instytut Filologii Romańskiej

Informator
o egzaminie licencjackim
i seminariach licencjackich

Filologia francuska

Rok akademicki 2017/2018

Spis treści

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego	4
1. Warunki przystąpienia do egzaminu	4
2. Forma egzaminu	4
3. Wybór zakresu tematycznego	4
4. Skład komisji licencjackiej.....	4
5. Przebieg egzaminu licencjackiego	4
6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego.....	4
II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich	6
1. Sposób i terminy zapisów na seminaria	6
2. Prace licencjackie.....	6
III. Seminaia proponowane w roku akademickim 2017/2018	7
1. Seminarium przekładoznawcze	7
1.1. Prowadzący.....	7
1.2. Tematyka seminarium	7
1.3. Problematyka seminarium	7
1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	7
1.5. Podstawowa bibliografia	8
1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	8
2. Seminarium językoznawcze.....	9
2.1. Prowadzący.....	9
2.2. Tematyka seminarium	9
2.3. Problematyka seminarium	9
2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	9
2.5. Podstawowa bibliografia	9
2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	10
3. Seminarium kulturoznawczo-literackie 1	10
3.1. Prowadzący.....	10
3.2. Tematyka seminarium	10
3.3. Problematyka seminarium	10
3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich.....	10
3.5. Podstawowa bibliografia	11
3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	11
4. Seminarium kulturoznawczo-literackie 2	12
4.1. Prowadzący.....	12
4.2. Tematyka seminarium	12

4.3. Problematyka seminarium	12
4.4. Rozkład pracy w poszczególnych semestrach	12
4.5. Przykładowe tematy prac licencjackich	13
4.6. Podstawowa bibliografia	13
4.7. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)	13
IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2017/2018.....	15
1. Przekładoznawstwo	15
1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”	15
2. Językoznawstwo	17
2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”	17
2.2. Zakres: „Modèles de communication”	17
2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”	18
2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”	19
3. Literatura francuska.....	20
3.1. Zakres: „Le roman français au XVII ^e siècle”	20
3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”	20
4. Historia i kultura Francji.....	21
4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”	21
4.2. Zakres: „La peinture française du XIX ^e siècle”	22

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego

1. Warunki przystąpienia do egzaminu

- a) zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych objętych programem studiów oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS;
- b) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową.

2. Forma egzaminu

Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Egzamin składa się z trzech pytań, z których pierwsze dotyczy pracy licencjackiej (dyplomowej) (jej tematyki, założeń badawczych, przyjętej metodologii, wniosków, bibliografii – zob. rozdział III), a kolejne dwa odnoszą się do wybranego przez studenta zakresu tematycznego (zob. rozdział IV).

Rozmowa na temat pracy licencjackiej (pytanie pierwsze) odbywa się w języku, w jakim została napisana praca; odpowiedź na pozostałe dwa pytania – w języku specjalności.

3. Wybór zakresu tematycznego

Studentowi przysługuje prawo wyboru zakresu tematycznego; wybór musi zostać dokonany najpóźniej dwa miesiące przed terminem egzaminu.

Zakresy opisano w niniejszym informatorze licencjackim w rozdziale IV.

4. Skład komisji licencjackiej

Skład komisji podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 6 tygodni przed planowanym egzaminem. Komisję tworzą promotor, recenzent i przewodniczący komisji, a w określonych przypadkach – także egzaminator.

5. Przebieg egzaminu licencjackiego

- a) Student losuje dwa pytania, następnie przygotowuje się do odpowiedzi przez około 15 minut. W czasie przygotowania do odpowiedzi dopuszcza się korzystanie ze słowników jednojęzycznych.
- b) W czasie egzaminu student odpowiada najpierw na pytanie związane z pracą licencjacką (w języku, w którym została napisana praca), następnie na dwa pytania dotyczące uprzednio wybranego przez studenta zakresu tematycznego (w języku specjalności).
- c) Wyniki ogłaszane są w tym samym dniu po przeegzaminowaniu wszystkich studentów zdających egzamin w danej komisji.

6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego

- a) Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Student winien wykazać się znajomością języka specjalności na poziomie C1 wg *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* oraz znajomością terminologii z odpowiedniego zakresu tematycznego niezbędnej do odpowiedzi na zadane pytania (w języku specjalności i w języku polskim).
- b) Na egzaminie od studentów filologii francuskiej pierwszego stopnia wymagana jest wiedza dotycząca wybranego zakresu materiału, a także umiejętność prezentacji zagadnienia z danej

tematyki. Student odpowiada na zadane pytania, porządkując i rozwijając poszczególne elementy zagadnienia, podkreślając znaczące treści, a także podając odpowiednie przykłady i kończąc swój wywód stosownym wnioskiem. Wypowiedź powinna być płynna, a w odpowiedzi na pytania i ewentualne zastrzeżenia komisji egzaminacyjnej student powinien wykazać się spontaniczną reakcją językową.

c) Za odpowiedzi na egzaminie można otrzymać maksymalnie 40 punktów. Ocena merytorycznej odpowiedzi na każde z trzech pytań pozwala na uzyskanie maksymalnie 25 punktów (zob. Tabela nr 1), pozostałych 15 punktów służy ocenie całości wypowiedzi ustnej pod kątem sprawności opisanych w Tabeli nr 2.

Tabela nr 1. Kryteria oceny merytorycznej strony wypowiedzi	
Treść: zgodność z pytaniem, stopień wyczerpania tematu, wielostronność ujęcia tematu, przytoczenie odpowiednich przykładów	18 p. (3 x 6 p.)
Struktura wypowiedzi: umiejętność syntetycznego/analizy ujęcia, klarowny plan, podsumowanie	3 p.
Oryginalność: bogata, interesująca treść wypowiedzi, niebanalne obserwacje, umiejętność szerszego spojrzenia na omawiany problem	4 p.

Tabela nr 2. Kryteria oceny językowej strony wypowiedzi	
Kompetencja językowa: słownictwo i terminologia, składnia, morfologia, fonetyka, prozodia	0-8 pkt
Kompetencja dyskursywna: odpowiedni rejestr wypowiedzi, spójność	0-4 pkt
Kompetencja interakcyjna: spontaniczna i płynna rozmowa z komisją	0-3 pkt

d) Całościową ocenę z egzaminu wylicza się następująco:

0-19 pkt: 2,0

20-24 pkt: 3,0

25-27 pkt: 3,5

28-30 pkt: 4,0

31-34 pkt: 4,5

35-40 pkt: 5,0

II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich

1. Sposób i terminy zapisów na seminaria

a) Student dokonuje wyboru seminarium, zapisując się za pośrednictwem systemu USOS.

W roku akademickim 2017/2018 zapisy na seminaria licencjackie będą trwały **od 26 czerwca 2017 godz. 8.00 do 28 czerwca 2017 r. godz. 18.00.**

b) W przypadku, gdy na seminarium zapisze się więcej osób, niż przewiduje limit, o przyjęciu na seminarium **nie decyduje kolejność zapisu**, lecz oceny końcowe uzyskane z przedmiotów wskazanych w opisie wybranego seminarium w niniejszym informatorze i/lub inne warunki opisane przez prowadzącego (zob. rozdział III). **Dlatego po zarejestrowaniu w systemie USOS student powinien niezwłocznie przesać kierownikowi seminarium oceny końcowe uzyskane ze wskazanych przedmiotów i/lub spełnić inne warunki wskazane przez prowadzącego w opisie seminarium.** Na tej podstawie ustalona zostanie lista wstępna uczestników seminarium. Listy uczestników wszystkich seminariów zostaną przekazane tutorowi II roku, który zakomunikuje je studentom **do 30 czerwca 2017 r.**

c) Korekta zapisu możliwa jest w ramach wolnych miejsc **w pierwszych dwóch tygodniach** piątego semestru studiów. Na drugich zajęciach w semestrze zimowym ustalona zostaje ostateczna lista uczestników seminarium.

d) O ile student nie uprzedzi prowadzącego o planowanej nieobecności najpóźniej w przeddzień seminarium, nieobecność na pierwszych zajęciach uznawana jest za rezygnację i umożliwia przyjęcie studenta z listy rezerwowej.

e) Studenci programu Erasmus i MOST mogą zapisywać się na zajęcia wybierane poza limitem przyjęć po konsultacji z odpowiednim koordynatorem.

2. Prace licencjackie

a) W ramach seminariów licencjackich na specjalności filologia francuska powstawać będą prace licencjackie w formie opisowego lub analitycznego opracowania wybranego zagadnienia lub tekstu (literaturoznawstwo; wiedza o historii i kulturze krajów francuskojęzycznych; językoznawstwo; przekładoznawstwo).

b) Prace licencjackie mogą powstawać w języku polskim lub w języku specjalności w zależności od tematyki i formuły seminarium oraz zaleceń prowadzącego, zgodnie z Uchwałą nr 275 Rady Wydziału Filologicznego UW r. z dn. 22 listopada 2016 r.

c) Objętość pracy licencjackiej ma wynosić od 55 do 70 tys. znaków. Praca napisana w języku polskim zawiera stronę tytułową, słowa kluczowe i streszczenie w języku polskim, francuskim oraz w angielskim. Praca napisana w języku specjalności zawiera stronę tytułową, słowa kluczowe i streszczenie w języku polskim oraz w języku specjalności.

d) Studenci przebywający w semestrze 5. poza uczelnią w ramach programu Erasmus+ zaliczają seminarium licencjackie jako różnicę programową w porozumieniu z prowadzącym seminarium. Zaleca się uzgodnienie tematu pracy przed wyjazdem na stypendium.

III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2017/2018

1. Seminarium przekładoznawcze

1.1. Prowadzący

dr Natalia Paprocka

1.2. Tematyka seminarium

Dominanta a przekład dla młodych czytelników: na przykładzie polskich tłumaczeń francuskiej literatury dla dzieci i młodzieży

1.3. Problematyka seminarium

Podstawowym narzędziem badawczym stosowanym w ramach seminarium będzie pojęcie dominanty. W polskim przekładoznawstwie pojawiło się ono – jako 'dominanta semantyczna' – za sprawą Stanisława Barańczaka na określenie „elementu struktury tekstu poetyckiego, który jest kluczem do całokształtu jego sensów” (1990: 36). Pojęcie rozwijała następnie m. in. Anna Bednarczyk, redefiniując je – już pod nazwą 'dominanty translatorskiej' – jako „element tekstu źródłowego, który trzeba przełożyć (odtworzyć), aby zachować całokształt jego subiektywnie istotnych sensów” (1999: 19).

Dominantą taką w tekstach literackich mogą być np.: rym, wersyfikacja, gry słów, komizm, odmienność kulturowa, relacja obraz-tekst, nawiązania intertekstualne lub intersemiotyczne, elementy odsyłające do ideologii, tematyka.

Celem prac powstających w ramach seminarium będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytania: jakie elementy/aspekty analizowanego utworu źródłowego mogą stanowić jego dominantę? jak zostały potraktowane one w przekładzie przez tłumacza?

Odpowiedzi na te pytania seminarzyści będą poszukiwali, analizując wybrany francuski utwór (lub cykl utworów) dla dzieci i młodzieży oraz jego polski przekład (lub serię przekładów). Możliwe będzie także przedstawienie jako pracy licencjackiej własnego tłumaczenia z odpowiednim komentarzem.

1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie dwóch polskich tłumaczeń *Mademoiselle Zazie a-t-elle un zizi* Thierry'ego Lenaina i Delphine Durand

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskich tłumaczeń cyklu o Pomelo Ramony Bădescu i Benjamin Chauda

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskiego tłumaczenia książki *Biblia. Wielkie opowieści Starego Testamentu* Frédéric Boyera i Serge'a Blocha

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskiego przekładu *Bajek filozoficznych* Michela Piquemala

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskich tłumaczeń interaktywnych książek obrazkowych Hervé Tulleeta

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskiego tłumaczenia *Księgi dźwięków* Soledad Bravi

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskiego tłumaczenia książki obrazkowej *Kupa siku* Stephanie Blake

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskiego tłumaczenia trzyczęściowej dystopii *Meto* Yvesa Greveta

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskich tłumaczeń artystycznych książek obrazkowych duetu Serge Bloch i Davide Cali (*A ja czekam...* i *Wróg*)

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskich tłumaczeń artystycznych książek obrazkowych Kitty Crowther

Dominanta a przekład dla dzieci i młodzieży. Na przykładzie polskich przekładów opowiadań Bernarda Friota *Historyjki na raz*

1.5. Podstawowa bibliografia

BARAŃCZAK S., „Mały, lecz maksymalistyczny manifest translatologiczny”, *Teksty Drugie*, nr 3, 1999, s. 7-66. Przedruk w: S. BARAŃCZAK, *Ocalone w tłumaczeniu. Szkice o warsztacie tłumacza poezji z dodatkiem małej antologii przekładów – problemów*, a5, Kraków 2004.

BEDNARCZYK A., *Wybory translatorskie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1999.

DYMEL-TRZEBIATOWSKA H., *Translatoryka literatury dziecięcej. Analiza przekładu utworów Astrid Lindgren na język polski*, Wyd. Uniw. Gdańskiego, Gdańsk 2013.

JARNIEWICZ J., *Gościnność słowa. Szkice o przekładzie literackim*, Znak, Kraków 2012.

NIÈRES-CHEVREL I., *Introduction à la littérature de jeunesse*, Didier Jeunesse, Paryż 2009.

Wybrane artykuły z czasopism:

Między oryginałem a przekładem, tom XVIII : *Dominanta a przekład*, pod red. Anny BEDNARCZYK i Jerzego BRZozowskiego, Kraków : Księgarnia Akademicka, 2012.

Przekładaniec, nr 16: *Przekład literatury dziecięcej*, 2006.

Przekładaniec, nr 22-23: *Baśń w przekładzie*, 2009/2010.

1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

W przypadku, gdy zgłosi się ponad 15 osób, wszystkich zapisanych poproszę (mailowo) o umotywowanie swojej chęci uczestniczenia w seminarium w krótkim liście motywacyjnym i na tej podstawie dokonam wyboru uczestników.

2. Seminarium językoznawcze

2.1. Prowadzący

dr Jadwiga Cook

2.2. Tematyka seminarium

Potoczna odmiana języka francuskiego (*le français familier*).

2.3. Problematyka seminarium

Seminarium będzie dotyczyło zjawisk językowych należących do potocznej odmiany języka francuskiego (*français familier*). Praca licencjacka ma być opisem i klasyfikacją samodzielnie zebranego materiału językowego, z zakresu wybranego zjawiska (potoczna składnia, leksyka, zjawiska fonetyczne, regionalizmy).

Studenci samodzielnie wybierają teksty będące źródłem materiału do analizy (teksty literackie, prasowe, reklamowe, dialogi filmowe etc.) Dopuszczalne jest aby tym samym zjawiskiem zajmowało się kilka osób, ale na różnym materiale badawczym.

3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Dyslokacja jako element potoczny w dialogach wybranej współczesnej powieści francuskojęzycznej

Potoczne słownictwo w dialogach wybranej współczesnej powieści francuskojęzycznej

Typowa dla języka potocznego składnia zdania przeczącego w dialogach wybranej współczesnej powieści francuskojęzycznej

Typowa dla języka potocznego składnia zdania pytajnego w dialogach wybranej współczesnej powieści francuskojęzycznej

Ślady potocznej wymowy w dialogach powieściowych

Potoczne słownictwo w prasie opiniotwórczej

Anglicyzmy nacechowane potocznie w tekstach prasowych

Zjawiska składniowe nacechowane potocznie w tekstach prasowych

Elementy regionalnego języka potocznego w wybranym filmie francuskim

Zjawiska nacechowane potocznie w wybranym filmie francuskim

2.5. Podstawowa bibliografia

CARADEC F. (1998), *N'ayons pas peur des mots. Dictionnaire du français argotique et populaire*, Paris, Larousse.

BLANCHE-BENVENISTE C. (2003), *La langue parlée*, [w:] Marina Yaguello (red.), *Le grand livre de la langue française*, Paris, Seuil, s. 317-344.

CELLARD J., REY A. (1991), *Dictionnaire du français non conventionnel*, Paris, Hachette.

DUNETON C. (1988), *Le guide du français familier*, Paris, Seuil.

GADET F. (1989), *Le français ordinaire*, Paris, Armand Colin.

JOLLIN-BERTOCCHI S. (2003), *Les niveaux de langue*, Paris, Hachette, Ancrages..

2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 1-4 studiów licencjackich z przedmiotów *Językoznawstwo* i *Gramatyka opisowa języka francuskiego*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS studenci proszeni są o przesłanie na adres jadwiga.cook@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

3. Seminarium kulturoznawczo-literackie 1

3.1. Prowadzący

dr Joanna Jakubowska

3.2. Tematyka seminarium

Twórczość André Gide'a – zagadnienia stylu (L'œuvre d'André Gide – questions de style)

3.3. Problematyka seminarium

Seminarium poświęcone będzie twórczości André Gide'a, jednego z ważniejszych przedstawicieli francuskiego modernizmu, który sam siebie określał jako *l'inquisiteur* (*Tant pis pour le lecteur paresseux: j'en veux d'autres. Inquiéter, tel est mon rôle*). Jego twórczość budziła skrajne emocje – od podziwu, którego ukoronowaniem było przyznanie Nagrody Nobla w 1947 roku, po głębokie oburzenie i zarzuty o „demoralizację młodzieży”. Istotnie, Gide zmałował mieszczańską wizję ustalonego porządku moralnego za sprawą chociażby bezpruderyjnych zwierzeń w autobiograficznym *Si le grain ne meurt*, jawnych i śmiałych, jak na owe czasy, deklaracji homoseksualnych (*Corydon*) czy koncepcją „l'acte gratuit” – gestu tyleż niemoralnego, co bezcelowego, dla którego nie można znaleźć logicznego wyjaśnienia (*Les Caves du Vatican*, *Les Faux-monnayeurs*). Z równą mocą przewartościowywał Gide utrwalone w tradycji powieściowej schematy gatunkowe, czego najlepszym przykładem są *Les Faux-monnayeurs* - powieść oparta na technice *mise en abyme*, prowokująca do metatekstowych refleksji, burząca czytelnicze poczucie bezpieczeństwa zapewniane dotąd przez wszechwiedzącego narratora, prawodawcę przewidywalnych reguł i logicznego porządku opowiadania.

Prace licencjackie przewidziane w ramach seminarium poświęcone będą zagadnieniom związanym ze stylistyczną i retoryczną konstrukcją twórczości francuskiego noblisty.

3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Metafory w *Lochach Watykanu* André Gide'a (rozdział I i II : „Anthime Armand-Dubois”, „Julius de Baraglioul”)

Porównania w *Lochach Watykanu* André Gide'a (rozdział I i II : „Anthime Armand-Dubois”, „Julius de Baraglioul”)

Metafory w *Immoralist* André Gide'a

Środki stylistyczne w *Falszerych* André Gide'a (część 1: „Paris”)

Porównania w *Symfonii Pastoralnej* André Gide'a.

Porównania w *Tezeuszu* André Gide'a.

Środki stylistyczne w *Dzienniku* André Gide'a.

Środki stylistyczne w *Jeżeli nie umiera ziarno* André Gide'a.

Metafory w *Prometeuszu źle skowanym* André Gide'a.

Przycoczenia w *Mokradłach* André Gide'a.

3.5. Podstawowa bibliografia

BOISDEFFRE P., *Métamorphose de la littérature*, T.1 (De Barrès à Malraux), Editions Alsatia, Paris, 1963.

Dictionnaire Gide, MASSON P. et WITTMANN J.-M. dir., Classiques Garnier, Paris, 2011.

Histoire de la littérature française du XXe siècle, t. 1 1898-1940, M. TOURET dir., Presses Universitaires de Rennes, Rennes, 2000.

LAFILLE P., *André Gide : romancier*, Hachette, Paris, 1954.

MASSON P., *Les Sept Vies d'André Gide*, Classiques Garnier, Paris, 2016.

MARTIN C., *Gide*, Ecrivains de toujours/Seuil, Paris, 1977.

MAUCUER M., *Gide : L'indécision passionnée*, Le Centurion/Sciences humaines, Paris, 1969.

RAIMOND M., *Le roman contemporain. Le Signe des Temps (Proust, Gide, Bernanos, Mauriac, Malraux, Aragon)*, CDU et SEDES, Paris, 1976.

SIMON P.-H., *Témoins de l'homme. La condition humaine dans la littérature contemporaine*, Librairie Armand Colin, Paris, 1951.

3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 1-4 z przedmiotów *Teoria literatury* oraz *Historia literatury francuskiej (Wykład i Literatura francuska* przedmiot z listy do wyboru). Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie na adres joanna.jakubowska@uwr.edu.pl listy ocen z tych przedmiotów.

4. Seminarium kulturoznawczo-literackie 2

4.1. Prowadzący

dr Tomasz Wyśłobocki

4.2. Tematyka seminarium

Teatr doby Rewolucji Francuskiej jako narzędzie propagandy ideologicznej

4.3. Problematyka seminarium

Rewolucja Francuska stała się kamieniem węgielnym współczesnego społeczeństwa obywatelskiego, a skutki jej reform odczuwamy do dziś w wielu aspektach życia codziennego. Następujące wówczas przeobrażenia polityczno-społeczne zachodziły z taką częstotliwością i tak intensywnie, że każde kolejne rządy musiały uciekać się do narzędzi propagandowych, aby na bieżąco informować Francuzów, a z czasem i indoktrynować ich, na temat zachodzących zmian. Idealnym miejscem takiego propagandowego oddziaływania na lud stał się teatr.

Celem seminarium nie jest wcale zapoznanie studentów z historią Rewolucji Francuskiej – ta omawiana była już bowiem na zajęciach z HiKF. Ich nadrzędnym zamiarem jest ukazanie, w jaki sposób wydarzenia historyczne i decyzje polityczne tamtego okresu (1789-1799) wpływały na twórczość literacką, w tym przypadku – dramatyczną. Sztuka stała się bowiem w czasie Rewolucji nośnikiem nowych idei i wartości, a teatr pełnił rolę dydaktyczną – miał skorygować złe nawyki i postawy moralne Francuzów, jakich ci mieli nabyć w czasach Ancien Régime'u. Przedmiotem seminarium będzie więc historia społeczna Rewolucji Francuskiej, w tym także szeroko rozumiana historia idei, a w szczególności – wyobrażenie i przedstawienie na deskach ówczesnego teatru nowych wartości oraz moralnych i politycznych postaw.

4.4. Rozkład pracy w poszczególnych semestrach

W pierwszym semestrze zajęć Rewolucja Francuska omawiana będzie głównie w aspekcie filozoficznym i socjologicznym, tak by przygotować studentów do późniejszej interpretacji materiałów źródłowych w oparciu o metodologię historyczno-literacką. **Na zaliczenie semestru studenci przygotowują zarys pracy licencjackiej:** dokonają (w porozumieniu z prowadzącym) wyboru materiałów źródłowych, ustalą tytuł pracy, przygotowują wstępny schemat logiczny, przedstawią listę wybranych cytatów usystematyzowaną tematycznie w formie dokumentu WORD (lub podobnego) oraz krótko opiszą pisemnie podejmowaną w pracy problematykę i główne zagadnienia.

W drugim semestrze omawiane i interpretowane będą dokumenty piśmiennicze, literackie i ikonograficzne doby rewolucji francuskiej, które ukażą, w jakiej mierze i w jaki sposób wydarzenia historyczne wpłynęły na postrzeganie rzeczywistości przez Francuzów, a także – jakie piętno odcisnęły one na literaturze i sztuce dramatycznej. Praca w dużej mierze odbywać się będzie w trybie indywidualnym. Na koniec semestru studenci przedłożą do oceny pracę licencjacką na temat wcześniej uzgodniony z prowadzącym.

4.5. Przykładowe tematy prac licencjackich

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Les Mœurs, ou le Divorce*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Les Africains, ou le Triomphe de l'humanité*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Le Mari coupable*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *L'Intérieur d'un ménage républicain*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Le bon ménage républicain, ou les Époux bien assortis*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Jean-Jacques Rousseau, à ses derniers moments*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Les Montagnards, ou l'École de la bienfaisance*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Charlotte Corday, tragédie*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Le Réveil d'Épiménide à Paris*

Analiza krytyczna sztuki teatralnej pt. *Le tolérant ou La tolérance morale et religieuse*

4.6. Podstawowa bibliografia

BACZKO B., *Rewolucja. Władza, nadzieje, rozterki*, SOT, Gdańsk 2012.

BASZKIEWICZ J., *Nowy człowiek, nowy naród*, PIW, Warszawa 1993.

BEACQUE A., *La France de la Révolution*, Tallandier, Paryż 2011.

BEAUREPAIRE P. Y., S. Marzagalli, *Atlas de la Révolution française*, Autrement, Paryż 2010.

DANIELS B., J. RAZGONNIKOFF, *Patriotes en scène, le Théâtre de la République 1790-1799*, Musée de la Révolution française, Vizille 2007.

Dix années qui ont changé le monde. La Révolution française, seria „l'Histoire”, nr 60.

D'ESTRÉE P., *Le théâtre sous la Terreur (Théâtre de la peur), 1793-1794*, Émile-Paul Frères, Paryż 1913 (<http://gallica.bnf.fr>).

FURET F., OZOUF M., *Dictionnaire critique de la Révolution française*, Flammarion, Paryż 1988.

MARTIN J. C., *La Révolution : documentation photographique*, Paryż 2006.

MERCIER L.S., *Le Nouveau Paris*, t. 1-2, Poulet-Malassis, Paryż 1862 (<http://gallica.bnf.fr>).

TARIN R., *Le théâtre de la constituante ou l'école du peuple*, Champion, Paryż 1998.

WELSCHINGER H., *Le théâtre de la Révolution, 1789-1799 : avec documents inédits*, Charavay frères, Paryż 1880 (<http://gallica.bnf.fr>).

WYSŁOBOCKI T., *Obywatelki. Kobiety w przestrzeni publicznej we Francji przełomu wieków XVIII i XIX*, Universitas, Kraków 2014.

Wybrane artykuły z czasopisma *l'Histoire* i z innych periodyków.

4.7. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 15)

Ogólny sposób zapisu na seminaria regulują „Zasady ustalania list uczestników zajęć wybieranych w IFR”, uzupełnione o następujące uściślenia :

1. W przypadku, gdy na zajęcia zapisze się więcej osób niż dopuszcza to limit przyjęć, o przyjęciu **nie decyduje kolejność zapisu**, lecz średnia ocen z przedmiotów „Historia literatury

francuskiej” („Wykład” oraz „Literatura francuska przedmiot z listy do wyboru”) oraz „Historia i Kultura Francji” z semestrów 1-4.

2. **Procedura i termin** ustalenia ostatecznej listy seminarzystów trwają od momentu zapisu w czerwcu do pierwszych zajęć w semestrze zimowym.

Na podstawie średniej ocen z wymienionych wyżej przedmiotów ustalona zostaje wstępna lista rankingowa uczestników seminarium. W przypadku, gdy student nie zaliczył jeszcze w czerwcu wymaganych przedmiotów, średnia liczona jest za semestry 1-3. We wrześniu, po zakończeniu sesji poprawkowej, ustalana jest lista rankingowa kandydatów, uwzględniająca średnią ocen z semestrów 1-4. Na pierwszych zajęciach w semestrze zimowym ustalona zostaje ostateczna lista uczestników seminarium. Nieobecność na tych zajęciach skutkuje skreśleniem z listy uczestników.

IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2017/2018

Zakresy nie są powiązane tematycznie z pracą licencjacką. Student wybiera zakres najpóźniej dwa miesiące przed egzaminem.

1. Przekładoznawstwo

1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”

1.1.1. Zagadnienia

- a) Spécificité culturelle, source de problèmes de traduction
- b) Stratégies et techniques de traduction des référents culturels
- c) Difficultés et techniques de traduction des noms propres
- d) Manifestations textuelles et paratextuelles de la médiation interculturelle du traducteur
- e) Contexte historique et social de la traduction, normes et pratiques
- f) Phénomène de la retraduction
- g) Compétences du traducteur professionnel nécessaires pour assurer la médiation interculturelle
- h) Stratégies de documentation et outils d'aide à la traduction

1.1.2. Przykładowe pytania:

1. Dans le passage qui suit identifiez les référents culturels et dites en quoi consistent les différentes techniques utilisées par le traducteur. Commentez ses choix.

Oryginał

Annabelle: Ah non, non, non, ça, ça a rien de religieux. C'est notre beffroi.

Annabelle : Mais, faut d'mander à Antoine de vous faire visiter. C'est lui le carillonneur.

Philippe: Le quoi ? Carillonneur.

Annabelle : Tout en haut, regardez, y a plus de 50 cloches qu'on appelle un carillon.

Przekład

To wieża sztrażnicza.

Annabelle : Antoine panu pokaże. Jeszt dzwonnikiem.

Philippe: Dzwonnikiem?

Annabelle : Na górze je 50 dzwonów. To carillion.

[transcription des dialogues du film *Bienvenu chez les Ch'tis*]

2. Dans les passages qui suivent (traductions du même texte), le même référent culturel a été traduit de manières différentes. Commentez les choix des traducteurs.

- (Justin Finch-Fletchley) : My name was down for Eton, you know, I can't tell you how glad I am I came here instead. (s. 73)

- (Justin Finch-Fletchley) : Normalement, je devais aller à Eton, le meilleur collègue d'Angleterre, mais je préfère être ici. (s. 103)
- (Justin Finch-Fletchley) : A jeśli chodzi o mnie, to już byłem zapisany do Eton, ale okropnie się cieszę, że jednak trafiłem tutaj. (s. 102)

[ROWLING J.K., *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, London, Bloomsbury, 2002 ; *Harry Potter i komnata tajemnic*, trad. Andrzej Polkowski, Poznań, Media Rodzina, 2000, ; *Harry Potter et la chambre des secrets*, trad. Jean-François Ménard, Paryż, Folio Junior, 2003.]

3. Dites quelles compétences sont nécessaires pour traduire correctement le passage qui suit :

“UMOWA WYDAWNICZA O PRZENIESIENIE PRAW AUTORSKICH

zawarta w Warszawie dnia 18 marca 2015 r. między Wydawnictwem Buba z siedzibą w Warszawie przy ulicy Bubowskiej 27, zwanym dalej Wydawcą, reprezentowanym przez Adama Bube, a Dorotą Niską zamieszkałą we Wrocławiu przy ulicy Wysokiej 12, zwaną dalej Autorem, o następującej treści:

§ 1. Autor zobowiązuje się dostarczyć wydawcy w terminie do 31 marca 2016 r. utwór będący opracowaniem zbioru dokumentów chińskich w zakresie, układzie tematycznym i graficznym uzgodnionym z Wydawcą (redaktorem naczelnym).

§ 2. Autor oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do tego utworu, które niniejszym w całości przenosi na Wydawcę w zakresie utrwalenia utworu, jego zwielokrotnienia techniką drukarską lub elektroniczną oraz wprowadzenia do obrotu na obszarze całego świata.

§ 3. Wszelkie spory mogące wyniknąć z tytułu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez sądy miejscowo właściwe dla siedziby Wydawcy.”

1.1.3. Bibliografia

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie : Penser la traduction : hier, aujourd'hui, demain*, Éditions De Boeck, Bruksela 2008.

HEJWOWSKI K., *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, PWN, Warszawa 2004 [w szczególności roz. 5 o nieprzekładalności kulturowej, s. 71-104].

HURTADO ALBIR A., « Compétence en traduction et formation par compétences », *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, 21, 1, 2008, s. 17-64 [w szczególności s. 17-30].

LEDERER M., *La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif*, Hachette, Paryż 1994 [w szczególności s. 122-128].

LIPIŃSKI K., *Vademecum tłumacza*, Wydawnictwo Idea, Kraków 2000.

REISS K., *Problématiques de la traduction*, Economica, Paryż 2009 [w szczególności roz. 2 i 4].

WOJTASIEWICZ O., *Wstęp do teorii tłumaczenia*, TEPIS, Warszawa 1992.

2. Językoznawstwo

2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”

2.1.1. Zagadnienia

- a) Les causes de la réduction de la déclinaison latine.
- b) Les caractéristiques générales du système casuel de l'ancien français.
- c) La morphologie des articles et des pronoms personnels en ancien français.
- d) La déclinaison des substantifs, des adjectifs qualificatifs et des adjectifs numéraux cardinaux en ancien français.
- e) Les alternances phonétiques dans la flexion nominale en ancien français.
- f) Les marques du nombre et des cas en ancien français.
- g) Les vestiges de la déclinaison bicasuelle en français moderne.

2.1.2. Przykładowe pytania

- a) Expliquez les raisons de la simplification du système de déclinaison du latin classique;
- b) Expliquez sur des exemples en quoi consiste le phénomène d'alternance radicale dans la flexion des substantifs en ancien français;
- c) Donnez et analysez trois exemples de vestiges de la déclinaison nominale en français d'aujourd'hui.

2.1.3. Bibliografia

- BOGACKI K., T. GIERMAK-ZIELIŃSKA, *Introduction à l'histoire de la langue française*, IPRUV, Warszawa 1992, s. 42-68.
- REVOL T., *Introduction à l'ancien français*, Armand Colin, Paryż 2005, s. 87-121.
- SYPNICKI J., *Histoire interne et externe de la langue française*, UAM, Poznań 1977, s. 68-75.

2.2. Zakres: „Modèles de communication”

2.2.1. Zagadnienia

- a) Modèle du code (Roman Jakobson), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.
- b) Modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.

2.2.2. Przykładowe pytania

- a) Comparez la description du locuteur dans le modèle du code (Jakobson) et le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni).
- b) Expliquez le concept de contraintes de l'univers du discours dans le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni)

c) En vous servant du schéma proposé par Roman Jakobson, dites quelle fonction du langage domine dans chacune des phrases ci-dessous et pourquoi. Précisez éventuellement, quelle(s) autre(s) fonction(s) on peut indiquer pour ces phrases :

- Jules César conquiert la Gaule en 52 av. Jésus Christ.
- J'en ai marre !
- S'il te plaît, dessine-moi un mouton !
- Avec votre superlessive nouvelle, finies les taches qui ne partent pas !
- Ohé !
- "Pierre" est un nom propre masculin.

2.2.3. Bibliografia

BAYLON Ch., X. MIGNOT, *La Communication*, Nathan Université, Paryż 1991, s. 75-83.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paryż 1980, s. 11-28.

PAVEAU M.-A., G.-E. SARFATI, *Les grandes théories de la linguistique. De la grammaire comparée à la pragmatique*, Paryż, Armand Colin, 2004, s.166-170.

2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”

2.3.1. Zagadnienia

- a) Critères traditionnels de définition du nom propre : majuscule, absence de traduction, absence de déterminant, absence de flexion, absence de sens, unicité référentielle.
- b) Définition du nom propre en linguistique.
- c) La morphologie du nom propre.
- d) La construction du nom propre dans le GN.
- e) Le nom propre modifié.
- f) Les fonctions du nom propre.
- g) Le sens du nom propre.
- h) Le nom propre dans les dictionnaires.

2.3.2. Przykładowe pytania

- a) Présentez la définition traditionnelle et la définition linguistique du nom propre.
- b) Analysez les exemples suivantes du nom propre utilisé avec déterminant:
Le Clézio, la Rochelle, la France, la belle Hélène, le vieux Paris, les Chateaubriand d'aujourd'hui, aujourd'hui c'est la fête des Alfreds, j'ai écouté du Bach, Alain Delon est le Clint Eastwood du cinéma, l'institutrice de mon fils est un Napoléon en jupon.
- c) Présentez deux conceptions linguistiques du sens du nom propre.

2.3.3. Bibliografia

LEROY S., *Le Nom propre en français*, Orphys, Paryż 2004, s. 7-24, 25-33, 41-52, 53-63, 67-75, 77-86, 87-95, 104-107, 110-112, 114-115.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL, *Grammaire méthodique du français*, PUF, Paryż 2014, s. 315-319, 335-341.

2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”

2.4.1. Zagadnienia

- a) Catégorie générale des pronoms
- b) Classement morphosyntaxique des pronoms
- c) Sémantique des pronoms
- d) Fonctions syntaxiques des pronoms

2.4.2. Przykładowe pytania

- a) Décrivez la catégorie des pronoms personnels.
- b) En quoi consiste la référence déictique/anaphorique des pronoms?
- c) Dans les phrases ci-dessous, trouvez les pronoms. Définissez leur nature et fonction :

Il arrive

Je cherche quelqu'un

Je ne lui fais pas confiance

Qui es-tu?

Tu le seras un jour

Je cherche l'adresse de quelqu'un

J'en suis conscient

Par qui a-t-il été prévenu?

Où a été signé le traité de Versailles?

2.4.3. Bibliografia

GARDES-TAMINE J., *La grammaire*, t. 1, Armand Collin, Paryż 1988, s. 124-130.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL,, *Grammaire méthodique du français*, Presses Universitaires de France, Paryż 1994, s. 192-214.

ANTONIADES É., N. BELZILE, H. RICHER, „Pronoms”, *CCDMC Matériel pour les allophones*, http://www.ccdmd.qc.ca/fr/materiel_allophones/?id=55# [dostęp 15 maja 2015].

3. Literatura francuska

3.1. Zakres: „Le roman français au XVIIe siècle”

3.1.1. Zagadnienia

- a) Honoré d'Urfé et le roman pastoral.
- b) L'œuvre de Mme de La Fayette : de la nouvelle historique au roman d'analyse.
- c) Le roman de la première moitié du XVIIe siècle.
- d) Le roman français à l'époque de Louis le Grand.

3.1.2. Przykładowe pytania

- a) Analysez le roman *l'Astrée* en le situant dans le contexte de la tradition pastorale.
- b) Tracez les grandes étapes de l'évolution du roman au XVIIe siècle en France.
- c) Analysez *La Princesse de Clèves* de Mme de La Fayette du point de vue de la structure et du récit.
- d) Présentez les pratiques de lecture à l'époque du Grand Siècle.

3.1.3. Bibliografia

D'URFÉ H., *L'Astrée*, Nouveaux Classiques Larousse.

D'URFÉ H., *L'Astrée, Première Partie, Introduction générale*, Editions Champion, 2011, s. 24-34.

D'URFÉ H., *Astrea, Wstęp*, Czytelnik, 1978, s. 5-44.

LA FAYETTE, Mme de, *La Princesse de Clèves*, Nouveaux Classiques Larousse.

GRANDE N., *Le Roman au XVIIe siècle*, Bréal, 2002, www.books.google.fr.

PUZIN C., *Littérature. Textes et documents. XVIIe siècle*, seria H. Mitterand, Nathan, 2002.

PAWŁOWSKA M., *Mimesis a teorie siedemnastowiecznej powieści francuskiej*, Wrocław, WUWr, s. 301-319.

3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”

3.2.1. Zagadnienia

- a) Les sources de la légende arthurienne : entre mythe et histoire.
- b) Le merveilleux dans le cycle arthurien.
- c) Les chevaliers de la Table Ronde et la culture médiévale.
- d) L'amour courtois dans la littérature arthurienne.
- e) Le Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- f) Les interprétations du mythe du Graal.

3.2.2. Przykładowe pytania

- a) Indiquez les sources principales de la légende arthurienne et situez les dans le contexte culturel du Moyen Age.

- b) Présentez le sujet de l'amour courtois dans le cycle arthurien en vous appuyant sur des exemples de votre choix.
- c) Tracez l'évolution du sens du Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- d) Présentez les différentes pistes d'interprétation du mythe du Graal dans la critique littéraire contemporaine.

3.2.3. Bibliografia

CZERNY Z. (red.), *Arcydzieła francuskiego Średniowiecza*, PIW, Warszawa 1968.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Arthur, Lancelot, le Graal : le Grand Roman*, Editions Ouest-France, Rennes 2010, s. 7-64.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Mythes et réalités, histoire du Roi Arthur*, Editions Ouest-France, Rennes 2009.

FRAPPIER J., *Chrétien de Troyes et le mythe du Graal*, SEDES, Paryż 1972, s. 1-40, 163-212.

Le Conte du Graal de Chrétien de Troyes, „L'École des lettres”, 6, red. numeru C. LACHET, Paryż 1996, s. 75-84, 115-128, 143-160.

Strona internetowa wystawy „La légende du roi Arthur”, Bibliothèque Nationale Française, 20.10.2009-24.01.2010, <http://expositions.bnf.fr/arthur/>

TROYES de, Ch., *Romans*, tłum. Ch. Méla dla *Le Conte du Graal*, Classiques modernes, Librairie Générale Française, Paryż 1994, s. 9-42, 938-940, 1029-1048, 1124-1132.

4. Historia i kultura Francji

4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”

4.1.1. Zagadnienia

- a) La France en 1940.
- b) L'Etat français et la Révolution Nationale.
- c) Le maréchal Pétain.
- d) La collaboration.
- e) Le maquis et la résistance.
- f) L'épuration.

4.1.2. Przykładowe pytania

- a) Le maréchal Pétain et le phénomène du maréchalisme.
- b) Charles de Gaulle et la résistance extérieure.
- c) Le débarquement en Normandie et la libération de Paris.
- d) Les mécanismes de l'épuration.

4.1.3. Bibliografia

AGULHON M., A. NOUSCHI, R. SCHOR, *La France de 1940 à nos jours*, Nathan, 1993, s.7-68 [roz. 1 „La France éclatée” i roz. 2 „Le déclin de Vichy et la libération de la France”]

BURRIN Ph., „Vichy”, [w:] P. NORA (red.), *Les lieux de mémoire*, t. 2 (Nation), Quarto Gallimard, 1997, s. 2467-2487.

„La naissance de la France Libre”, wywiad z J.-L. CREMIEUX-BRILHAC, *L'Histoire*, 352, 2010, s. 86-93.

WIEVIORKA O., „Les mécanismes de l'épuration”, *L'Histoire*, 179, 1994, s. 44-51.

4.2. Zakres: „La peinture française du XIXe siècle”

4.2.1. Zagadnienia

- a) De la peinture académique au réalisme.
- b) Le romantisme : un nouveau regard sur l'art.
- c) De la peinture académique au réalisme.
- d) L'impressionnisme.
- e) L'œuvre d'Odilon Redon.

4.2.2. Przykładowe pytania

- a) De la peinture académique au réalisme de Courbet : tracez les étapes.
- b) Tracez l'évolution de la notion du sujet dans la peinture à travers le XIXe siècle.
- c) Décrivez la naissance de l'impressionnisme et caractérisez ce mouvement.
- d) Caractérisez l'œuvre d'Odilon Redon en mettant en relief sa modernité.

4.2.3. Bibliografia

Histoire générale de l'art, Flammarion, 1950, t. 2., s. 225-270.

MATHEY F., *Les impressionnistes et leur temps*, Fernand Hazan, 1959.

PERRUCHOT H., *Dix grands peintres de Manet à Rouault*, Gautier-Langureau, 1961.

THORAVAL J., et al., *Les grandes étapes de la civilisation française*, Bordas, 1978, s. 274-394.

TUFFELLI N., *Sztuka XIX wieku*, HPS, 2007, seria „Klasycy sztuki” Rzeczpospolitej.